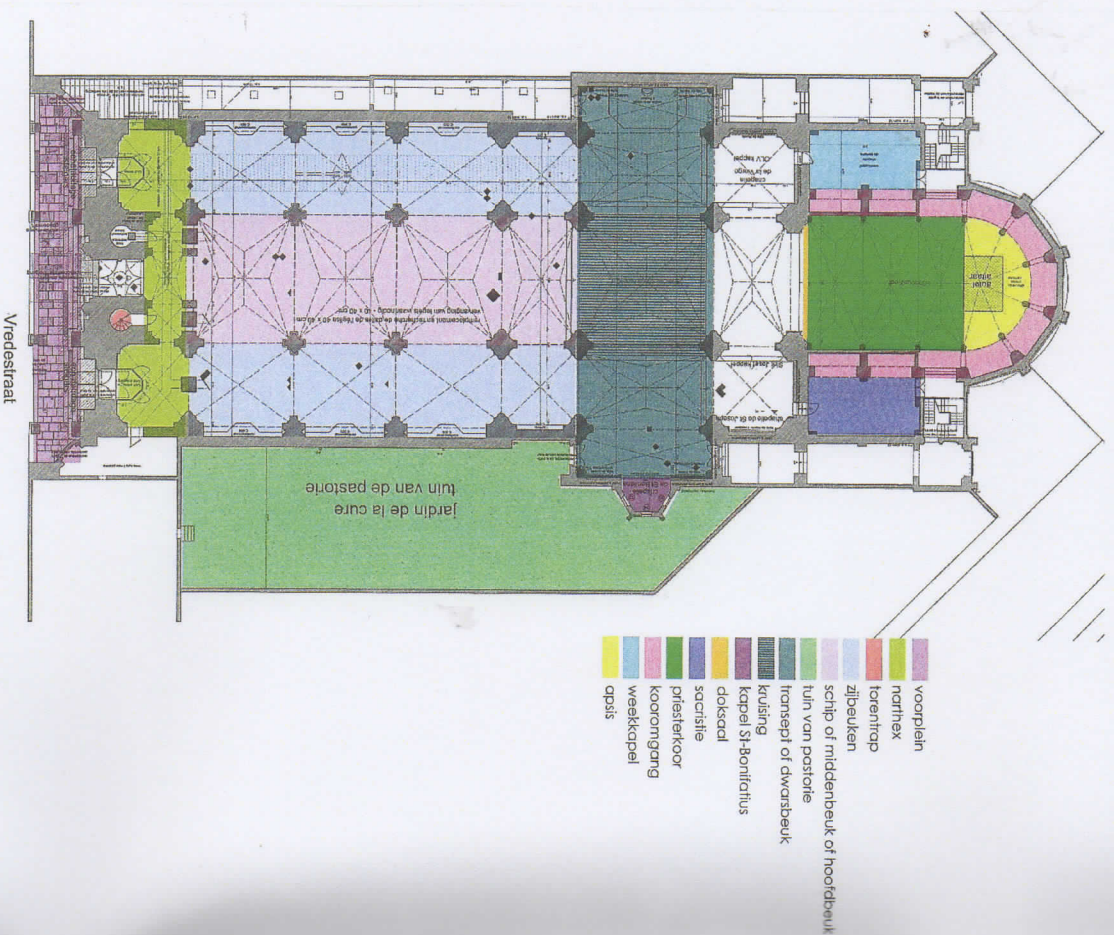

De Sint-Bonifatiuskerk in Elsene.

Glaswerk : de tenhemelopneming van Maria: détail (nr 22)

Verantwoordelijke uitgever: Pater Norbert Maréchal – Vredestraat 21 1050 Elsene
April 2012

Het leven van Bonifatius.

Bonifatius Kloetink (Clutinc) werd op 5 juni 1181 geboren als eerste kind uit een Brusselse patriciersfamilie. Zijn ouders waren goudsmeden. Hij is een begaafde leerling. Hij volgt de lessen eerst in de school van de Sint-Goedelekerk in Brussel. Brussel was in die tijd maar een gewoon dekenaat in de kerkprovincie Kamerijk. De clerus stuurt hem in 1198 naar Parijs om verder te studeren. Hij is dan pas 17 jaar oud. Hij wordt er meester in de kunsten daarna doctor in de theologie. Hij wordt tot priester gewijd. Hij gaat zonder onderbreking van de schoolbanken naar de kansel. Hij doceert aan de Universiteit in Parijs terwijl hij ook tot kanunnik van Sint-Goedele wordt benoemd (vermoedelijk werd hij zelfs deken van het kapittel). Hij komt regelmatig naar Brussel. Hij zal lange jaren theologie doceren aan de universiteit van Parijs. Maar in 1229 is er ruzie tussen de studenten en de provoost. Het loopt slecht af, er vallen doden. De universiteit gaat dicht en de studenten worden naar huis gestuurd. De docenten vertrekken naar andere steden. Bonifatius verhuist dan naar Keulen aange trokken door de faam van Albrecht de Grote die er doceert. De bisschop van Keulen biedt hem een betrekking aan als scholaster (hoofd van de kathedrale school). Bonifatius aanvaardt; hij blijft er van 1229 tot 1231. Deze functie was belangrijk. Veel scholasters werden beroemde schrijvers, theologen of bisschoppen.

In Zwitserland was het bisdom van Lausanne al twee jaar onbezet.

Omwille van geldkwesties konden de kanunniken het niet eens worden over een naam van een opvolger van de gestorven bisschop. Paus Gregorius IX beslist dan zelf: het zal Bonifatius zijn omdat hij grote faam geniet. Op eigen gezag benoemt de paus hem als bisschop om een einde te stellen aan de verdeeldheid tussen de kanunniken van het kapittel.

In eerste instantie wordt Bonifatius goed ontvangen door het kapittel; hij wordt in 1231 geïnstalleerd. Maar als hij de weg inslaat naar vernieuwing en naar meer bescheidenheid dan ontstaat er een kloof tussen de bisschop en het kapittel; het kapittel had een groot vermogen en de kanunniken waren van adellijke families die veel invloed hadden. Daarentegen heeft het volk genegenheid voor hem door zijn soberheid en zijn geloofsijver – hij bezocht regelmatig al zijn parochies. Maar Bonifatius is weinig diplomatisch en weinig tactvol. Bonifatius vergiste zich bij een pauselijke enquête over kwalijke praktijken van de aartsbisschop van Keulen.

In het eindeloze conflict tussen de keizer en de paus kiest Bonifatius loyaal voor het kamp van de paus waarbij er naast de kerkelijke problemen nu ook politieke

moelijkheden komen. Daardoor heeft hij ook geen politieke steun meer voor zijn hervormingen van de clerus.

Zwitserland zit geklemd tussen het keizerrijk en de Heilige Stoel. De eenvoud en de toewijding van Bonifatius maken dat hij geliefd is bij het volk. Maar de halstarrige oppositie van de wereldse clerus, erg talrijk en invloedrijk, wordt op de spits gedreven. Onophoudelijk zijn er incidenten tussen de bisschop en de kanunniken.

Einde 1238 wordt Bonifatius overvallen door manschappen van de keizer, hij is zwaar gewond. Feitelijk ontsnapt hij aan een aanslag beraamd door leden van de clerus die hij berispt had voor hun heiligschennend en schandelijk gedrag. Nu is het genoeg geweest denkt Bonifatius; er zijn meer en meer misnoegden. Bonifatius is het beu, hij gaat naar Rome om er zijn ontslag aan te bieden bij de paus. Na een jaar aanvaart paus Innocentius IV, tegen zijn zin, het ontslag in 1239. De paus biedt Bonifatius vergeefs een ander bisdom aan. Als een vrij man keert Bonifatius weer terug naar Brussel zonder Lausanne aan te doen. In Besançon waarvan de aartsbisschop zijn metropooliet was, schrijft hij een brief naar het kapittel van Genève met de woorden: "Ik heb Babylon niet kunnen genezen, waar er niets onbedorven meer is.. Dat de Heer Jezus Christus u een nieuwe herder geve die in staat is de kwade geest te verpletteren".

Bonifatius is acht jaar lang bisschop van Lausanne geweest – 1231-1239.

Hij is 57 wanneer hij in Brussel terugkeert.

Hij gaat, vermoedelijk twee jaar lang, in het huis waarvan hij eigenaar is wonen. De kantersteen? Niet ver van zijn geliefde Sint-Goedelekerk. Op aandringen van abdis Margareta de Biest zal hij zijn intrek nemen bij de cisterciënzerinnen van de nog nieuwe abdij van ter Kameren waar hij huiskapelaan wordt. Alhoewel hij afgetreden was zal bisschop Bonifatius aanvaarden om Robert I van Thorote, bisschop van Luik bij te staan met visitaties en beheer van zijn uitgestrekt bisdom. Dikwijls is hij belast met het oplossen van conflictsituaties. Zijn reputatie van wijsheid, gerechtigheid en vroomheid zijn zijn grootste troef. Oude documenten vermelden ook kerkwijdingen, synodes, plechtigheden. Dit belet hem niet zich te wijden aan intens gebed, zijn grootste wens. Hij bracht zijn laatste jaren door in de abdij van ter Kameren waar hij stierf op 19 februari 1260 (of 1261) ongeveer tachtig jaar oud. Hij wordt bijgezet in de abdijkerk. Hij wordt zalig verklaard in 1603 en gecanoniseerd in 1702. Bonifatius wordt gevierd op 19 februari in het bisdom Mechelen-Brussel en in het bisdom Lausanne, Genève, Fribourg.

Een Sint-Bonifatiuskapel werd in 1781 gebouwd in de tuin van de abdij.

Er is in Elsene een Sint-Bonifatiusparochie (sinds 1845), ook een college: het Instituut Saint-Boniface – Parnasse (lager en middelbaar onderwijs).

Bonifatius is de patroonheilige van de kleermakers en van de brouwers. Niet iedereen weet dat er op de Grote Markt in Brussel een standbeeld van Sint-Bonifatius werd opgericht boven op het Cleermaekers Huys (dubbel huis 'de Gulden Boot' en 'de Mol' genoemd). Dit huis staat recht over 'In den Gulden Boom', nu het Brouwershuis. Wat een toeval. Op het Brouwershuis prijkt het ruitersstandbeeld van Karel van Lotharingen.

Bonifatius door Malfait (nr 4).

Historisch overzicht van de bouw van de Sint-Bonifatiuskerk

Een decreet uit 1809 laat toe om een parochie van meer dan vijfduizend gelovigen te splitsen. Dit maakte de stichting van de Sint-Bonifatiusparochie mogelijk in 1845 als tweede parochie op het grondgebied van de gemeente Elsene.

Tot 1844 stond er in het '*faubourg de Namur*' (de buurt buiten de Naamse poort) geen enkel kerkgebouw. De gelovigen klaagden omdat zij naar de Heilig-Kruiskerk moesten gaan. Deze kerk, in het dorp, was te klein geworden. Tijdens de mis moesten de gelovigen onder het portaal en zelfs tot op de straat staan.

Op 31 oktober 1844 stemde de gemeenteraad in met de oprichting van een kerkgebouw in het '*faubourg de Namur*' maar zonder zich ertoe te verbinden om tussen te komen in de bouwkosten. Het koninklijk besluit van 18 mei 1845 sticht de parochie die aan de heilige Bonifatius word gewijd.

Meerdere liggingen werden voorgesteld zonder dat het tot een akkoord kwam. Dan nam het nieuwe kerkbestuur het besluit om een huis in de Vredestraat aan te kopen en het braakliggend stuk grond ernaast. Het huis werd ingericht als pastorie.

Op 14 juli 1845 geeft de gemeenteraad een gunstig advies. Hij volgt daarbij het advies van een Commissie die de plannen en de kostenbegroting voor de bouw van de kerk onder de loep had genomen.

De bouw begon op 1 mei 1846 onder leiding van architect Dumont die het plan tekende. Op zondag 1 april 1849 werd de kerk in gebruik genomen. Na een paar jaren zag men in dat de kerk te klein was. Een uitbreiding was noodzakelijk. Reeds in 1862 richt het kerkbestuur een adres aan de Regering waarin het vraagt om gronden achter de kerk te mogen verwerven. Een plan getekend door architect De Curte werd in 1864 voorgelegd. Het jaar daarop werd het voorgelegd bij de Koninklijke Commissie voor Monumenten, bij de Regering en bij het Gemeentebestuur. Het werd goedgekeurd. De Sint-Bonifatiuskerk werd ingewijd in 1867 door kardinaal Goossens, aartsbisshop van Mechelen.

De kerk bestaat uit drie beuken met dezelfde hoogte; dus met drie zadeldaken; dit is typisch voor een hallenkerk. Dit maakt deze kerk heel breed; goed te zien zeker indien men ernaar kan kijken vanuit de kerktoeren. Vanaf de begane grond valt dit niet op. Dit is ook een tendens van de neoklassieke architectuur. De Sint-Bonifatiuskerk is een mijnpaal doordat het de eerste is in neogotische stijl in Brussel. De kerk staat ook op een strategische plaats op stedenbouwkundig vlak. De hele wijk, behalve de Vredestraat, werd om de kerk aangelegd op het einde van de 19de eeuw en het begin van de 20ste eeuw. Aan de voorkant zijn veel huizen in Art Nouveau-stijl opgetrokken;

een paar zijn van de hand van architect E. Blerot, verscheidene zijn reeds beschermd. De Sint-Bonifatiuskerk is in zijn geheel beschermd als historisch monument bij besluit van de Regering van het Brussels hoofdstedelijk gewest van 18 maart 1999, ook het vast meubilair.

Historisch en artistiek belang.

Joseph-Jonas Dumont (1811-1859): architect van de kerk.

Architect Joseph Jonas Dumont heeft zijn inspiratie gezocht in de laatgotische stijl. Maar zijn model is de hallenkerk zoals verspreid in Duitsland. Dumont wordt tot de voornaamste vernieuwers van de gotische stijl in België gerekend.

Louis De Curte (1817-1891): architect van de uitbreiding van de kerk.

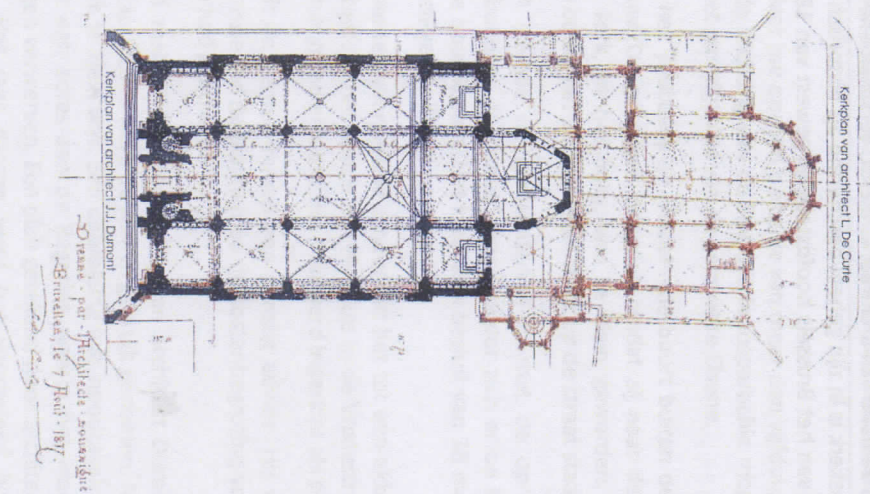
Louis de Curte, ontwerper van de uitbreiding van de kerk, kende deze een stijl toe die meer bij de Belgische gotische modellen aanleunde. In zijn ontwerp valt hij terug op een grondplan in de vorm van een latijns kruis. Afkomstig uit Gent had hij zich verdiept in de studie van gotische gebouwen. Hij maakte zijn debuut als restaurateur in Frankrijk onder leiding van Eugène Viollet-le-Duc.

Buitenkant.

De versiering van het parement is overvloedig: kruisbloemen, hogels, pinakels, standbeelden en gebeeldhouwde elementen bekleden de gevel. De hoofdingang is overkapt door een wimberg waarvan het timpaan versierd is met een bas-relief van Jan Laumans (1863) «De wonderbare spijziging». Gekrulde koolbladeren versieren de helling van de wimberg. De steunberen zijn aangekleed met sokkels en nissen. Vier standbeelden werden weggenomen. In het midden zijn Wivina en Goedele er nog. In de punt van de centrale welving is er nog een zittende Heilige Maagd geflankeerd door twee engelen.

Binnenkant.

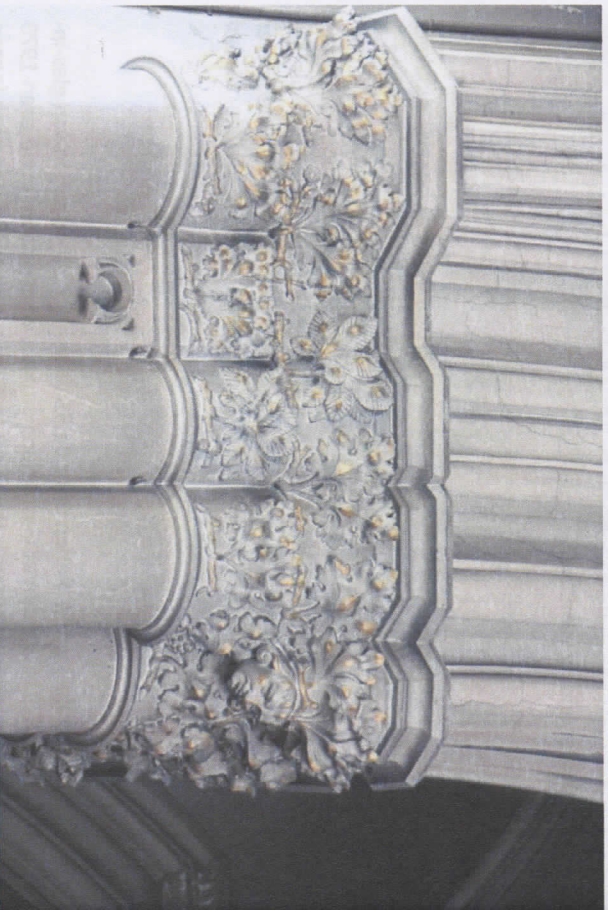
Het licht valt langs alle kanten binnen door de 35 ramen. 27 zijn voorzien van glas-in-lood. Van 1861 tot 1916 werden er glasramen gemaakt en geplaatst. In de jaren 1970 werden ze – slecht – gerestaureerd. Het is nu niet meer mogelijk om ze af te leggen voor een grondige restauratie. De traveeën van de hoofdbeuk en van de dwarsbeuk zijn overdekt met gewelven met verbindingsribben en steekribben. De zijbeuken zijn bekleed met eenvoudige spitsbooggewelven. Deze gewelven rusten in de dwarsbeuk op vierkante stenen zuilen geflankeerd door kolommen en in de dwarsbeuk op samengestelde zuilen. De hoge kwaliteit en homogeniteit van uitvoering van meubilaire sculpturen, glasramen en schilderijen dragen bij to het uitzonderlijk belang van dit kerkgebouw.

U leest in de volgende tekst een korte beschrijving van de glas-in-loodramen, de kruisweg, de schilderijen, de standbeelden en ander meubilair. Kijkt u naar de genummerde plattegrond.

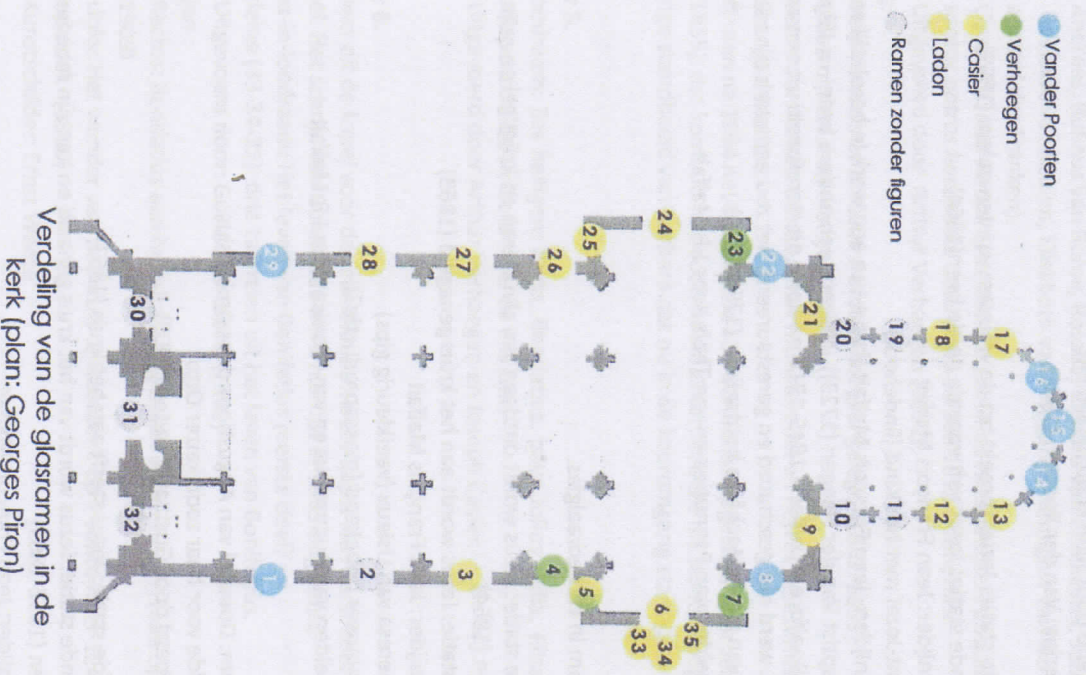
Nog een prettig bezoek. Wij vragen u wel om de stikte niet te verstoren.

De parochiegemeenschap van Sint-Bonifatius.

Detail van een pilaar.

Genummerd plattegrond

Verdeling van de glastramen in de kerk (plan: Georges Piron)

Nummer 1.

Glas-in-loodraam: Het laatste Avondmaal

Getekend door Jean François Malfait

Uitvoering: Van der Poorten (1861)

Kruisweg:

Achteste statie: Jezus spreekt tot de vrouwen van Jeruzalem (1869)

Negende statie: Jezus valt voor de derde keer (1864)

Houtsnijder: Jean François Malfait

Standbeeld: Sint-Jozef met het Kind (lindehout)

Houtsnijder: Jean François Malfait (kopie van een werk in barokstijl van Jan-Baptist Van der Haegen (1723)). Volgens een andere bron – « *L'égglise Saint-Boniface à Ixelles – 1845-1912* » – komt dit standbeeld uit een eerste altaar, werd het geschuurd en gerestauureerd, het zou een werk zijn van Jan Frans van Geel, Mechelse houtsnijder (1756-1830).

Biechtstoel: beelden van Pannutius en van Thais door J.F. Malfait

Nummer 2.

Glas-in-loodraam in kathedraalglas.

Kruisweg:

Tiende statie: Jezus wordt ontdaan van zijn kleren en krijgt gal en azijn te drinken (1864)

Elfde statie: Jezus wordt aan het kruis genageld (1863)

Houtsnijder: Jean François Malfait

Standbeeld: Theresa van Lisieux (veelkleurig gips)

Beeldhouwer onbekend (massaproductie?).

Biechtstoel: beelden van Augustinus en van Monica door J.F. Malfait

Nummer 3.

Glas-in-loodraam: Doopsel van Augustinus door Ambrosius.

Mathilde voor haar zoon keizer Otto

Uitgevoerd door Gustaaf L. Ladon (1909).

Kruisweg:

Twaalfde statie: Jezus sterft aan het kruis (1863)

Dertiende statie: Jezus wordt van het kruis gehaald en aan zijn moeder gegeven (1862-1869)

Houtsnijder: Jean François Malfait.

Standbeeld: Onze Lieve Vrouw van Lourdes (hout en veelkleurig gips)

Beeldhouwer: Aloïs De Beule (1933)

Biechtstoel: beelden van de Verloren zoon en van zijn Vader door J.F. Malfait.

Nummer 4.

Glas-in-loodraam: Acht heiligen:

Andreas, Rufinus van Rome, Rosalie, Richard van Chichester, Jozef, Adelaide van Keulen, Elisabeth van Hongarije, Remigius van Reims (de apostel der Franken).

Opschrift: *Hoc Templi specularium familie Nieuwinckel Penschart & Koch santos patros honorandi caua anno salutis 1892 obtulerunt.*

Uitgevoerd door Arthur Verhaegen (1892).

Kruisweg:

Veertiende statie: Jezus wordt in het graf gelegd (1862-1869)

Houtsnijder: Jean François Malfait.

Beelden aan weerskanten Donatus van Münsterreifel en Petrus Celestinus door Auguste François Malfait.

Hier heeft men na 1964 het standbeeld van Bonifatius opgesteld door Jean François Malfait (1855), dat komt uit het oude hoofdaltaar; in deze nis stond vroeger het veelkleurige standbeeld van Barbara dat nu in de kooromgang staat (zie nr. 15).

Nummer 5.

Glas-in-loodraam: Zes heiligen: Anna, Bonifatius, paus Julius, Julia, Elisabeth, Alicia.

Wapenschild van de familie de Fierlant.

Uitgevoerd door Arthur Verhaegen en Joseph Casier.

Nummer 6.

Vroeger was dit de kapel voor de reliekhouders: deze kapel was eerst voorzien als doopkapel. Het schijnt van Bonifatius werd hier tot in 1963 opgesteld.

Groot glas-in-loodraam: Het leven van Bonifatius (eerste deel)

De drie kleine (33-34-35): drie tafereelen uit het leven van Bonifatius.

Uitgevoerd door: Gustaaf L. Ladon (1902)

Schilderijen:

Rechts: Bonifatius aan het altaar bijgestaan door engelen (olie op doek - 1909)

Links: Het wonder van het kruis te Hooibonk op 7 september 1244 (olie op doek - 1906)

Kunstschilder: Ernst Wante

Nummer 7.

Glas-in-loodraam: zes heiligen: Raymond, de Verlosser, Clara boven en Maximiliaan,

Beatrix, Ludovicus onderaan
Het wapen van de familie van Ypersele de Strihou
Uitgevoerd door Arthur Verhaegen (1892)

Nummer 8.

Glas-in-loodraam: Het huwelijk van de Heilige Maagd
Getekend door Malfait
Uitgevoerd door Vander Poorten

Nummer 9.

Deze kapel was vroeger aan de heilige Jozef gewijd.
Glas-in-loodraam: De kinderjaren van Christus in Nazareth – De vlucht naar Egypte
Uitgevoerd door Gustaaf L. Ladon.
Dit glas-in-loodraam stond in de Sint-Jozefkapel voor de uitbreiding, daarna werd het verplaatst naar de zijkant van deze kapel (zie nr. 8). In 1895 krijgt het kerkbestuur de toelating om hier een nieuwe vensteropening te maken om er het glas-in-loodraam in te installeren.

Nummers 10 en 11.

Glas-in-loodramen in kathedraalglas in 1895 door firma V. Aerts.
De sokkels van de zuilfjes in het koor dragen stenen standbeelden.
Bij de ingang van het koor, rechts, Paulus van Tarsus, door Gentenaar Aloïs De Beule (1861-1935) hier opgericht in 1891-1900
Verder, van rechts tot links: Laurens – centurio Longinus van Cesarea door Vermeylen vader of zoon – een niet bekende heilige – Margaretha door Franz Vermeylen (1857-1922) uit Leuven. Deze vier beelden zijn opgericht tussen 1912 en 1933.

Nummer 12.

Glas-in-loodraam: De Verrijzenis van Christus – Het verhaal van Jona.
Uitgevoerd door Gustaaf L. Ladon.

Nummer 13.

Glas-in-loodraam: Christus in de limbus – Jozef in een droge put gegoooid.
Uitgevoerd door Gustaaf L. Ladon

Nummer 14.

Glas-in-loodraam: Biddende Bonifatius verjaagd door zijn vijanden.
Getekend door Jean François Malfait
Uitgevoerd door Van der Poorten
Dit glas-in-loodraam bevond zich al in het eerste koor.

Nummer 15.

Glas-in-loodraam : De Calvarieberg – J-B Mortas, eerste pastoor van Sint-Bonifatius, schenkt zijn kerk aan de Heilige Maagd.
Getekend door Malfait
Uitgevoerd door Van der Poorten
Dit glas-in-loodraam bevond zich al in het eerste koor.
Gentenaar Leonard Rooms, lid van Koninklijke Commissie voor Monumenten, is de ontwerper van het Heilig-Hartaaltaar. Dit werd besteld in 1909, opgericht in het noorderdwarschip in 1914; later verplaatst naar het koor terwijl het Sint-Bonifatius-altaar van Jean François Malfait zijn plaats innam in het noorderdwarschip tot het op 21 april 1963 werd ontmanteld.

Het onderste deel van het altaar is in marmer:

Treden in Belgisch roodbruin gewekt en rouge-royalmarmer
Plinten van de 'stipes' in gele hauteville (steen ook marmer genoemd)
'Stipes' in witte échaillon (kalksteen)
Mensa en gradino in gele hauteville
Predella en retabel in eikenhout.

Op het retabel ziet u in het midden het Heilig Hart, links een paneel Het laatste Avondmaal, rechts De zijde van Christus doorboord door een speer. Op de luiken schilderijen van Ernst Wante: Bruiloft in Kana en de Verlosser toont zicht aan Thomas.

Op de predella ziet u Christus bijgestaan door de engel in de Hof van Olijven en de Judaskus.
Aan de achterkant van de luiken ziet u heiligen: Johannes, Maria Magdalena, Franciscus van Assisi en Gertrudis.

In de kooromgang, het beeld van de heilige Barbara door Auguste François Malfait (1876) naar een model van Jean François Malfait. Op een pilaar, het beeld van de heilige Jozef met kind, afkomstig van het Sint-Jozefaltaar door Jean François Malfait (1871), ontmanteld in april 1963.

De koorstoelen aan weerskanten in het koor zijn van de hand van de zoon van Jean François Malfait: Auguste François Malfait; de plannen dateren van 1890 maar de toelating om de koorstoelen te installeren werd pas in 1895 gegeven.

De balustrade (communiebalk) die het koor afsluit is ook in roodbruin gevekt en rouge-royalharmer; de spijlen zijn van brons. De balustrade stond ook al om het altaar toen nog in noorderwaarschip.

Nummer 16.

Glas-in-loodraam: Bonifatius predikt in de kathedraal van Lausanne

Getekend door Malfait

Uitgevoerd door Van der Poorten

Dit glas-in-loodraam komt uit het vroegere koor.

Nummer 17.

Glas-in-loodraam: Het laatste Avondmaal – Het offer van Melchisedech

Uitgevoerd door Gustaaf L. Ladon (1902).

Nummer 18.

Glas-in-loodraam: De intrede van Christus in Jeruzalem – De triomf van David

Uitgevoerd door Gustaaf L. Ladon (1902)

In dit glas-in-loodraam kan u de zinspreuk van de milde schenkerster Mevrouw Boucquëau de Kérourthem lezen; de zinspreuk is in het Bretons geschreven: « mar car doué » (zo God het wilt).

Nummers 19 en 20.

Glas-in-loodramen in kathedraalglas in 1895 door firma V. Aerts.

De sokkels van de zuilfjes in het koor dragen stenen standbeelden.

Bij de ingang van het koor, links, een standbeeld van Petrus door Arseen Matton (1873-1953) opgericht voor 1912. Dan Carolus Borromeus door Oscar Sinia (1877-1956) – Elisabeth door Franz Vermeylen (1857-1922) – Margaretha Maria Alacoque – Anna met de Maagd Maria. (Voor deze laatste twee zoeken wij nog naar de naam van de kunstenaars). De laatste vier werden pas na 1912, maar voor 1933, geïnstalleerd.

Nummer 21.

Deze kapel was vroeger aan de Maagd Maria gewijd.

Glas-in-loodraam: boven, de Virga Jesse of Boom van Jesse – beneden, drie heiligen Deborah, Jesse et Esther.

Opschrift: *Virgini Delparæ ac piæ memoria Rev. Dom. Caroli De Le Court par quator iusta hujus ecclesiæ vice pastoris hac devoti animi monumentum posuere cognati anno Domini MCMLIV. (=1904).*

Uitgevoerd door Gustaaf L. Ladon.

Dit glas-in-loodraam stond in de Mariakapel voor de uitbreiding, daarna werd het verplaatst naar de zijkant van deze kapel (zie nr. 22). In 1895 krijgt het kerkbestuur de toelating om hier een nieuwe vensteropening te maken om er het glas-in-loodraam in te plaatsen.

Hier vindt u ook de toegang tot de 'weekkapel'.

Dit was een tweede sacristie maar werd gebruikt als doopkapel. In 1998 verbouwde architect Philippe Pepermans deze ruimte tot een kapel: de Heilig-Sacramentskapel. Ook het meubilair is ontworpen door Philippe Pepermans. De kapel werd op 15 februari 1998 ingewijd.

In deze kapel ziet u twee iconen:

De *Vladimirskaia* of Moeder Gods (*Theotokos*) van Vladimir. Een van de belangrijkste iconen in de Russisch-orthodoxe christenheid. Het werk hier is van de hand van Jacques Bihin, hedendaagse Belgische kunstschilder.

De gastvrijheid van Abraham.

Eens verscheen de Heer aan Abraham bij de eik van Mamre. Abraham zag plotseling drie mannen voor zich staan.

Indien ik genade heb gevonden in uw ogen, mijn Heer, ga dan niet aan uw dienaar voorbij.

Het werk is van de hand van Vincent Minet, hedendaagse Franse kunstschilder.

Een reproductie van deze twee iconen is verkrijgbaar.

Nummer 22.

Glas-in-loodraam: De tenhemelopneming van Maria

Getekend door Malfait

Uitgevoerd door Van der Poorten (1862)

Schilderij: De aanbidding van de herders (olie op doek - 1910).

Kunstschilder: Ernst Wante

Nummer 23.

Glas-in-loodraam: Zes heiligen: Johannes de Doper, Eugenius, Lucia boven en Odilo,

Elisabeth, Aemiliana onderaan.

Wapenschild van de familie Nothomb.

Uitgevoerd door Arthur Verhaegen.

Nummer 24.

Glas-in-loodraam: Het leven van Bonifatius (tweede deel)

Uitgevoerd door Gustaaf L. Ladon

Schilderijen: rechts: De genezing van de verlamde (olie op doek – 1923)

links: Laat de kinderen tot mij komen (olie op doek – 1923)

Kunstschilder: Ernst Wante

Het standbeeld van de Maagd Maria (van de Apocalyps) is van de hand van de Leuvenaer Karel Hendrik Geerts (1849). Een intekening werd geopend om dit beeld te kunnen betalen. Het werd in 1973 door L. Calomme gestaureerd. De twee kronen zijn verdwenen, vermoedelijk in 1973. Het beeld werd vroeger in procesie gedragen, op de zondag rond 3 mei, feest van de Kruisvinding.

De eikenhouten console is van de hand van Jean François Malfait en dateert uit 1875; het is maar een deel van de volledige nis die in april 1963 werd ontmanteld. De twee houten kandelaars zijn vermoedelijk ook van het atelier van Malfait (1855). Vroeger met kaarsen, nu met elektrische lampen.

Nummer 25.

Glas-in-loodraam: Zes heiligen : Augustinus, Johannes, Norbertus boven en Carolus

Borromeus, Margareta Maria, Franciscus van Sales onderaan.

Uitgevoerd door Joseph Casier.

Nummer 26.

Glas-in-loodraam: Het Heilig Hart omringd door zeven heiligen die de devotie aan het Heilig-Hart verspreidden.

Uitgevoerd door Gustaaf L. Ladon; dit was zijn eerste voor deze kerk.

Kruisweg:

Eerste statie: Jezus wordt ter dood veroordeeld

Houtsnijder: Jean François Malfait (1862-1869)

Standbeeld: Het Heilig Hart (hout gepolychromeerd door M. Baetens)

Houtsnijders: Jean François en Auguste François Malfait (1876)

De beelden aan weerskanten van de statie zijn Johannes evangelist (1872) en Maria Magdalena (1871) door Jean François Malfait.

Nummer 27.

Glas-in-loodraam: De tenhemelopneming en kroning van de Heilige Maagd – De draak door Sint-Joris verpletterd.

Uitgevoerd door Gustaaf L. Ladon in 1907.

Kruisweg:

Tweede statie: Jezus neemt het kruis op zijn schouders (1862)

Derde statie: Jezus valt voor de eerste keer (1865)

Houtsnijder: Jean François Malfait

Beeld van aartsengel Michaël (hout en gepolychromeerd gips)

Beeldhouwer Aloïs De Beule (1933)

Biechstoel: beelden De Engel van de Hof van Eden en Adam, beide door Jean François Malfait in 1864.

Nummer 28.

Glas-in-loodraam: Het leven van Antonius van Padua.

Uitgevoerd door Gustaaf L. Ladon; het ontwerp dateert van 15 juni 1916.

Kruisweg:

Vierde statie: Jezus ontmoet zijn bedroefde moeder (1865)

Vijfde statie: Simon van Cyrene helpt Jezus het kruis dragen (1865)

Houtsnijder: Jean François Malfait.

Biechstoel: beelden van Natan en van David door Jean François Malfait.

Nummer 29.

Glas-in-loodraam: De twaalfjarige Jezus in de Tempel

Opschrift: *Clarissimo viro Augustino Tallois hujus Ecclesiae per annos XV aedituo et thesaurarion ob operam gratuita et sedulo impensam perenne gratitudinis monumentum rectores fabricae posuere 1864.*

Ontwerp: Malfait.

Uitgevoerd door Van der Poorten (1864).

Kruisweg:

Zesde statie: Veronica droogt het aanschijn van Jezus af (1865)

Zevende station: Jezus valt voor de tweede keer onder het kruis (1869)

Houtsnijder: Jean François Malfait.

Standbeeld van Antonius van Padua (gepolychromeerd gips)

Beeldhouwer: onbekend

Biechstoel: beelden van Christus en Petrus door Jean-François Malfait

Nummers 30, 31 en 32.

Glas-in-loodraam in kathedraalglas (niet-figuratief).

Van rechts naar links:

Binnendeur, tochtportaal noord, zijdeur noord (naar schuilplaats) versiert met beeld van Johannes de Doper, centrale deur waarvan de penant versiert is met een beeld van de Goede Herder, zijdeur zuid naar oksaal, orgel en klokkentoren versiert met een beeld van Petrus, tochtportaal zuid, binnendeur naar pastorie; het geheel door Jean François Malfait in 1867.

Kruisweg, detail (nr 26).

Gevel: zittende Heilige Maagd.

Het orgel van de Sint-Bonifatiuskerk.

Uitzonderlijke getuige van Belgische orgelbouw.

In de Sint-Bonifatiuskerk bevindt zich een groot romantisch orgel met 31 registers, drie klavieren van 56 noten, een pedaal van 27 noten. Het werd geleverd in 1868 door de firma **Merklin & Schütze** die hier in de wijk gevestigd was (hoek Francatstraat / Waversesteenweg). Joseph Merklin was toen de bekendste orgelbouwer in het land.

De orgelkast in neogotische stijl werd, net zoals de balustrade van de tribune door Jean François Malfait ontworpen.

De bouw van het orgel werd niet geïmproviseerd: een commissie van deskundige werd samengesteld. Daarin zaten V. Ceuppens, kapelmeester en organist van de parochie, Emile Saemen, organist de Sint-Michiels-en-Goedelekerk, Alphonse Mailly, eerste organist van de koning der Belgen, organist van de Karmelietenkerk en docent aan het Koninklijk Conservatorium te Brussel, V. Dubois van Merklin & Schütze, en Renaud de Vilbac organist van de Saint-Eugène te Parijs die de commissie voorziet.

Op 29 september 1868, vergaderde de commissie om de oplevering van het instrument. De commissie oordeelde dat het orgel volkomen overeenstemde met wat verwacht werd.

Tot op heden heeft het orgel geen noemenswaardige wijzigingen ondergaan. En dit is wel heel uitzonderlijk.

Op de console is een plaatje van orgelbouwer **P. Schyven & Cie** bevestigd. Pierre Schyven (Elsene 22/12/1829 – Elsene 60/6/1916) trad reeds in 1843 in dienst bij Merklin & Schütze. Sinds 1851 was hij ploegbaas en firmant. In 1870 werd hij eigenaar van het bedrijf.

Pierre Schyven & Cie bouwde meer dan honderd orgels in België maar ook 34 in Frankrijk, 4 in Engeland, 5 in Zuid-Amerika en zelfs één in Australië.

Componist August De Boeck (Merchtem 9/5/1865 – 9/10/1937) was organist van de Sint-Bonifatiuskerk van 1894 tot 1920.

Chronologie.

1844	Op 31 oktober 1844 stemde de gemeenteraad in met de oprichting van een kerkgebouw in het ' <i>faubourg de Namur</i> ' maar zonder zich ertoe te verbinden om tussen te komen in de bouwkosten.
1845	Aankoop van een huis gelegen in de Vredestraat (toen nr. 19 nu 21) ingericht als pastorie, en aankoop van aanpalend stuk grond.
	K.B. oprichting van de parochie.
1846	Aanvang bouw van de kerk naar het ontwerp van architect Dumont.
	De kerk was ontworpen om 2500 mensen te ontvangen.
1849	De ruwbouw is af. Op 1 april wordt de kerk opengesteld.
1856	Gasverlichting in gebruik genomen.
1856 tot 1895	Jean François Malfait begint met het ontwerpen en installeren van het meubilair. Zijn zoon Auguste François zal hem opvolgen.
1857	Einde bouw van de gevel en van de klokkentoren in Gobertangesteent.
1862	De kerk blijft al te klein te zijn. Eerste ontwerp uitbreiding, in het kader van de verlenging van de Berlijnstraat (nu Elzas-Lotharingenstraat). Het ontwerp word niet uitgewerkt.
1864	Eerste glas-in-loodraam geïnstalleerd: De twaalfjarige Jezus in de Tempel.
1876	K.B. Voorziet de uitbreiding van de kerk en het aanleggen van nieuwe straten achter de kerk.
1885	Forse uitbreiding van de kerk onder leiding van architect De Curte: hij sloopt de absis, sloopt de muren van de zijkapellen, bouwt een uitstekende dwarsbeuk, een ruim koor en twee sacristiën.
1887	Kardinaal Goossens wijdt de kerk in.
1893	De stenen spits van de klokkentoren word vervangen door een houten spits bedekt met leien.
1936	Vervanging van de leien dakbedekking door een van koper. Het blijkt dat deze bedekking vlug beschadigd is.
1963	Vervanging van de koperen dakbedekking door een in asbestcement.
1976	Restauratie van al de glas-in-loodramen.
1999	Bescherming van het kerkgebouw met het meubilair bij een besluit van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk gewest op 18/03/1999.
2008 tot 2011	Volledige restauratie van de buitenkant (gevels, daken) en gedeeltelijke restauratie van het interieur (verlichting, elektriciteit, geluidsinstallatie).